

گفت و گوی صبا با عوامل فیلم سینمایی «پروا»

«پروا» در آشفتگی دست و پامی زند!

سمیه خاتون
گفت و گو

فیلم سینمایی پروا به نویسندگی و کارگردانی مهران مهدویان، تهیه‌کنندگی محمدرضا مصباح با بازی زنده یاد حسام محمودی است که نقش اصلی این فیلم را بر عهده داشته است. این فیلم که محصول سال ۱۳۹۸ است این روزها در سینماهای هنر و تجربه روی پرده است. در خلاصه داستان این فیلم آمده: «خسرو امیری ۳۰ ساله، شغل چندان مناسبی ندارد. او تلاش می‌کند که شرایط شغلی خودش را تغییر دهد. اما در این مسیر با مشکلاتی مواجه می‌شود.» مهتاب ثروتی، سیامک ادیب، آسیه سلطانی، اکبر آیین، علیرضا مویدی، وحید میرزابیگی، فرزاد باقری، زینب شعبانی، مهرداد بخشی، دانیال حاجی‌زاده، مهدی میری، محمد شامی دیگر بازیگران این فیلم سینمایی هستند. خبرنگار صبا درباره این فیلم با کارگردان و بازیگران فیلم گپ و گفتی داشته است که در ادامه می‌خوانید.

جابه‌جایی زمانی امکان پذیر است. فیلم پروا بیشتر به دنبال کدامیک از این معقولات بوده است؟

هر دوی این روش‌ها مدنظر بود. شخصیت اصلی این قصه به خاطر شرایط بفرنج اقتصادی که با آن دائما درگیر است دچار یک آشفتگی کامل ذهنی و روانی است و مدام در گذشته، حال و آینده فکری خود در رفت و آمد است. این حس درونی و روانی از ذهن شخصیت باید به مخاطب هم انتقال می‌یافت به همین خاطر رویدادها پس و پیش شده‌اند. تا به نوعی فرم و محتوا مکمل معنا و حس اثر برای مخاطب باشند.

روایت از زاویه دید شخصیت اصلی داستان است؟

بله. روایت پروا از نگاه و زاویه دید خسرو پرداخته شده است.

که نقش آن را حسام محمودی بازی کرده است. حسام دیگر بین ما نیست و اگر بود حالا می‌توانستیم با او هم گفت و گویی داشته باشیم. با این وجود از شکل‌گیری همکاری حسام با فیلم پروا بگوئید.

پروا دومین همکاری من با حسام بود. قبل‌تر در آگما هم با او همکاری داشتیم. حسام بازیگر من نبود، رفیق و همدل من در ساخت این دو اثر سینمایی بود. او دغدغه‌مند در جریان پیدا کردن قصه و خط داستانی دخیل بود. هر جا که کار به مشکل برمی‌خورد با انرژی و مشورت‌هایش کمک‌حال گروه بود. حضور حسام به فیلم پروا اعتبار بخشید. ما هنوز از نبود او در شوک هستیم و چاره‌ای جز تسلیم شدن در برابر این اتفاق تلخ نداریم.

کاملا درست است چرا که مخاطب امروز علاوه بر قصه‌گو بودن اثر، از تعامل با اثر در قالب کشف و رمزگشایی هم لذت می‌برند. در این مدل سینمایی تماشاگر احساس می‌کند در یک بازی متقابل با فیلمساز وارد شده است. اینکه مسائلی از او پنهان می‌شود که او خودش باید آنها را پیدا کند برای مخاطب مانند یک کشف شخصی، لذت بخش است. استفاده از این روش روایتگری کار تازه‌ای نیست. مدت زیادی است که فیلمسازان مدرن از این روش استفاده می‌کنند.

از منظر نظریه پردازان سینمایی، انتخاب روایتگری غیرخطی دو لبه دارد. بر یکی به دنبال ایجاد هیجان و تعلیق در فیلم هستند که همان وارانه کردن روند ساختار علی و معلولی است، بدین شکل که اول معلول را نشان می‌دهند و بعد علت را. بر یکی دیگر به دنبال ایجاد حس یا انتقال معنایی خاص هستند که تنها با همین

مهران مهدویان:

هنر و تجربه نباید تنها به سینماگران و علاقه‌مندان این حوزه محدود شود

فیلم سینمایی پروا تولید سال ۱۳۹۸ است، چرا بین تولید و اکران فیلم فاصله افتاده است؟

درست پس از تولید این فیلم بحران بیماری کرونا شروع شد. پس از آن هم درگیر اتفاقاتی شدیم که در جامعه به وجود آمده بود. بعد از آن هم سینما برای رونق‌گیش به اکران فیلم‌های کم‌دی روی آورد.

کارگردان‌های سینمای هنر و تجربه معمولاً با توجه به دغدغه‌های خود به سراغ ساخت اثر می‌روند. با این حساب آیا موضوع و درون‌مایه فیلم پس از گذشت ۴ سال هنوز هم می‌تواند برای مخاطب امروز حرف‌های تازه‌ای برای گفتن داشته باشد؟

مسئله فیلم کاملاً برگرفته از معضلات روز اجتماعی است. مشکلاتی که هنوز هم هست و تاریخ مصرف ندارند. معضلاتی مانند مهاجرت و مشاغل کاذب و شرایط سخت اقتصادی که مختص به زمان و دوره‌های خاص نمی‌شود.

نوع روایت انتخابی تان در این اثر روایت غیرخطی بوده است. در فیلم آگما هم از همین شیوه روایتگری استفاده کرده بودید؟

به طور کلی مسئله زمان برای من خیلی مهم است و معمولاً بازی‌های زمانی در آثار تولیدی من نقش موثری دارند. به طور مثال در فیلم آگما هم هر سکانس با سکانس قبلی از نظر زمانی ۳ الی ۴ ماه تفاوت داشت بدین ترتیب هر سکانس رویدادهای خاص به خود را داشت. اما در پروا بازی زمانی از نوع دیگری بود مخاطب با نوعی زمان‌پریشی در پروا مواجه است و رویدادهای قصه کاملاً به صورت پس و پیش از هم تدوین شده است. تماشاگر برای کشف قصه باید این پازل آشفته را رفته رفته کنار هم بگذارد تا خط داستانی به طور کامل در ذهنش شکل بگیرد.

بازی زمانی در خط داستانی از مولفه‌های سینمای مدرن است که اتفاقاً پاسخگوی بهتری به نیاز مخاطب سینمای امروز است....

